

2012

Quickscan natuurtoets Zuid Zijperweg 74-76 Anna Paulowna

R.J.H. Schröder

Ecologisch Adviesbureau Schröder

15-05-2012

Rapportnummer 1207

Quickscan natuurtoets Zuid Zijperweg 74-76

Anna Paulowna

Inventarisatie beschermde soorten en toetsing aan beschermde gebieden

Rapportnummer 1207

R.J.H. Schröder

15 mei 2012

Opdrachtgever:

Art & Build
Atelier Voor Bouwkunst
De Hoge Werf 20
1749 JW Warmenhuizen

Ecologisch Adviesbureau Schröder

Droppersweg 1
7108 BL Winterswijk-Woold
Tel: (0543)-564336
E-mail : ecoadvies@planet.nl
l: www.ecologischadviesbureauschroder.nl

Colofon

© 2012 Ecologisch Adviesbureau Schröder, Winterswijk-Woold

Tekst en samenstelling: R.J.H. Schröder (Ecologisch Adviesbureau Schröder).

In opdracht van: Art & Build Atelier Voor Bouwkunst.

Contactpersoon: Dhr. J. Swan.

Foto's omslag en rapport: R.J.H. Schröder.

Rechten: De inhoud van dit rapport (in het geheel of in delen) mag, behoudens Buro Rabijs en Art & Build, zonder schriftelijke toestemming van Ecologisch Adviesbureau Schröder, niet door fotokopie, druk of andere middelen worden gereproduceerd.

Bronvermelding: Citaten uit dit rapport zijn toegestaan met volledige bronvermelding: Schröder, 2012. Quickscan natuurtoets Zuid Zijperweg 74-76 Anna Paulowna.

Wijze van citeren: Schröder, R.J.H., 2012. Quickscan natuurtoets Zuid Zijperweg 74-76 Anna Paulowna. Rapport 1207 - Ecologisch Adviesbureau Schröder, Winterswijk-Woold.

Ecologisch Adviesbureau Schröder is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Ecologie

Het rapport is gedrukt op 75% gerecycled papier en draagt het PEFC keurmerk

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Onderzoek	3
2.1 Methode	3
2.2 Resultaten	3
3. Wettelijke consequenties en aanbevelingen	5
3.1 Wettelijke consequenties	5
4. Literatuur	7
Bijlagen	9

1. Inleiding

De heer F.P. Borst is eigenaar van de percelen Zuid Zijperweg 75 en 76 in de gemeente Anna Paulowna. Op de percelen staan opstallen, waarin Borst zijn loonwerkbedrijf heeft gevestigd. Borst is voornemens zijn bedrijf te verplaatsen en wil hiervoor graag een nieuwe woning terugbouwen. Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid om het agrarische bouwperceel te elimineren en maximaal twee woningen te realiseren. Hiertoe dient de bedrijfsbebouwing te worden afgebroken.

Op 12 januari 2010 heeft de heer Borst medewerking verkregen van het college van de gemeente Anna Paulowna voor de bouw van twee nieuwe woningen. Op 5 april 2011 heeft het college vervolgens besloten om planologische medewerking te verlenen door middel van een partiële herziening van het geldende bestemmingsplan (Swan, J. en Rabijs, A., 2012). In figuur 1 is de ligging van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging Zuid Zijperweg 74-76 Anna Paulowna • (© Google Earth en Swan en Rabijs, 2012).

Het plangebied ligt in de Wieringermeerpolder ten westen van het plaatsje Wieringerwaard. Het bevindt zich aan de zuidzijde van de Zuid Zijperweg langs een vaart. Dit is volgens de gemeentelijke welstandnota één van de twee bijzondere linten in Wieringerwaard. Het betreft een tweezijdig lint langs de Noord en Zuid Zijperweg, ter plaatse van het plangebied. Het is een lint met een breed profiel, opgedeeld door de vaart. Bijzonder van dit lint is de oudere bebouwing en de diversiteit in bebouwing. De bebouwing bestaat zowel uit kleine woningen als grote boerderijen, verdichte en ruime gebieden. De achterzijde van het plangebied grenst aan landbouwgebied. Aan de overzijde van de weg liggen twee agrarische bedrijven (A) met bedrijfswoningen (BW) en een aantal woningen (W) (Swan, J. en Rabijs, A., 2012).

Tussen de beide woningen in ligt een perceel, bestaande uit een tweetal ecotopen: een pas geploegd stuk en een verruigd grasland. Dit betreft een voormalige boomgaard. Langs de Zuid Zijperweg wordt het perceel begrensd door een drie tot vier meter hoge en twee meter brede coniferen haag. Aan de zuidzijde wordt het perceel omzoomd door een rij Italiaanse populieren (10-12 m) met een onderbegroeiing van veldesdoorn (2,5 m). Ter hoogte van de woning op nummer 75 bevinden zich een voormalige kas en drie schuren. Ook ligt hier een kleine retentievijver (3x6 m). Ten oosten van de bedrijfsgebouwen ligt een (verruigd) grasland. Nabij de bedrijfswoning (no. 75) bevindt zich een solitaire paardenkastanje.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. In bijlage 3 is een toelichting op de Flora- en faunawet opgenomen.

Daarom heeft Art & Build Ecologisch Adviesbureau Schröder gevraagd om voor het plangebied een dergelijke natuurtoets uit te voeren. De natuurtoets is uitgevoerd in de vorm van een quickscan; een verkennend onderzoek dat in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Aldus worden planologische procedures niet vertraagd. Het doel van de quickscan is om te kunnen beoordelen of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Daartoe is op 12 april 2012 een bezoek gebracht ten behoeve van een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet. Tijdens dit veldbezoek zijn uitsluitend die delen van het plangebied onderzocht waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland zijn. In bijlage 1 is de situatietekening van de voorgestelde situatie opgenomen.

Tijdens de uitvoering van de natuurtoets wordt de eventuele en mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten van het plangebied vastgesteld op basis van een veldbezoek. Indien beschermde soorten worden vastgesteld, wordt bekeken hoe de te ontwikkelen plannen in overeenstemming gebracht kunnen worden met de Flora- en faunawet.

Om een goede impressie van het plangebied te krijgen, zijn in bijlage 2 foto's opgenomen van het plangebied.

2. Onderzoek

2.1 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een dagbezoek en een literatuuronderzoek. Het veldbezoek is uitgevoerd op 12 april overdag tussen 12:35 en 13:15 uur (windkracht 2, 25% bewolkt en 12 °C). Er is gezocht naar de mogelijkheden voor beschermde soorten en soorten van de Rode Lijst. Daartoe zijn ecotopen gekarteerd die deze soorten kunnen herbergen. Ook is er gekeken naar actueel aanwezige soorten.

2.2 Resultaten

Hieronder worden de bevindingen per soortgroep uiteengezet.

Vaatplanten

Omdat het veldbezoek in de eerste helft van april plaats heeft gevonden, zijn de meeste vaatplanten uitsluitend vegetatief te herkennen. Ook zijn sommige soorten nog niet aanwezig. Daarom is een redelijk beeld van de aanwezige soorten verkregen.

De deels verruigde vegetatie oostelijk van de bedrijfsgebouwen (bijlage 2: foto 2) bestaat uit de volgende soorten: paarse dovenetel, gewone paardenbloem, glanshaver, gewone berenklaauw, speenkruid, kleefkruid, rietzwenkgras, grote brandnetel, engels raaigras, kruipende boterbloem en straatgras.

Het verruigde grasland van het perceel tussen de woningen met nummer 75 en 76 (bijlage 2: foto 4 en 5) bestaat uit de volgende soorten: ridderzuring, gewone paardenbloem, gewoon struisgras, engels raaigras, kroppaar, hondsdraf, glanshaver, madeliefje en zachte ooievaarsbek.

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de aanwezige biotopen zijn deze of soorten van de Rode Lijst niet te verwachten.

Insecten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde insecten aangetroffen. Wel werden enkele algemeen voorkomende dagvlinders gezien (daggauwoog, kleine vos en klein koolwitje). Gezien de aard van het terrein, zijn beschermde soorten of soorten van de Rode Lijst niet te verwachten.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied ligt een kleine retentievijver (bijlage 2: foto 6). Deze is onderzocht op de (mogelijke) aanwezigheid van amfibieën. Er zijn geen amfibieën aangetroffen en redelijkerwijs ook niet te verwachten. Gezien de huidige verspreiding en de omgeving zijn binnen de grenzen van het plangebied geen ringslangen te verwachten. Andere reptielen worden hier niet verwacht.

Vissen

In de retentievijver zijn geen vissen aangetroffen. Vanwege het ontbreken van ander oppervlaktewater, is de aanwezigheid van deze soortgroep uitgesloten.

Broedvogels

Tijdens het bezoek van 12 april 2012 zijn de volgende broedvogels aangetroffen: kneu, putter, turkse tortelduif*, tijftjaf, huismus*, winterkoning, groenling, koolmees*, fitis*, fazant, gaai, staartmees, zanglijster en kauw. De met een * gemarkeerde soorten zijn uitsluitend buiten de begrenzing van het plangebied waargenomen. Daarnaast zijn in de meest oostelijk gelegen schuur 14 nesten aangetroffen van boerenwaluw. Het betreft zowel oude als nog in 2011 bewoonde nesten. Ten tijde van het onderzoek waren de boerenwaluwen nog niet terug van hun overwinteringgebieden in Afrika.

In het bedrijfsgebouw direct grenzend aan de schuur met boerenwaluwnesten, zijn drie nesten van houtduif vastgesteld. Volgens de eigenaar waren deze tot de week voorafgaand aan het veldbezoek nog bezet.

In de onmiddellijke nabijheid van de coniferen haag vertoonden de volgende soorten broedverdacht gedrag: gaai, groenling, putter, staartmees en kneu. Het is daarom goed mogelijk dat zij deze haag als broedhabitat gebruiken.

Vleermuizen

Hoewel binnen de grenzen van het plangebied meerdere bedrijfsgebouwen voorkomen, zijn zij ongeschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. De meest oostelijke schuur heeft geen beplating voor de stenen muren. Ook is deze vanwege het ontbreken van een schuurdeur ongeschikt (tocht). De overige schuren zijn goed geïsoleerd en afgewerkt zodat eventuele ruimten tussen de buiten- en binnenmuur/afdekking niet toegankelijk zijn. De oude plantenkas is door het klimaat (opwarming) tevens ongeschikt als vaste verblijfplaats.

Als foerageergebied lijkt het plangebied ongeschikt. Wellicht biedt de laanbeplanting langs de Zuid Zijperweg mogelijkheden als foerageergebied en doet deze dienst als vliegroute samen met de vaart.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen zoogdieren waargenomen of sporen daarvan. Het gebied is in potentie geschikt voor meer algemene zoogdieren zoals egel en muizen. Andere soorten worden niet verwacht.

3. Wettelijke consequenties en aanbevelingen

3.1 Wettelijke consequenties

Flora- en faunawet

Amfibieën, insecten, reptielen, vaatplanten en vissen.

In het plangebied zijn redelijkerwijs geen beschermde amfibieën, insecten, reptielen, vaatplanten en vissen te verwachten. Daarom staan deze soortgroepen ruimtelijke ontwikkelingen zoals de bouw van twee vrijstaande huizen niet in de weg.

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen mogelijkheden voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Mogelijk doen de laanbeplanting en de vaart langs de Zuid Zijperweg dienst als foerageergebied en vliegroute.

Omdat de tuinen waarschijnlijk worden aangekleed met groenstructuren zoals solitaire bomen, struiken en hagen, zal de betekenis van het plangebied in de toekomst toenemen.

Grondgebonden zoogdieren

Mogelijk komen in het plangebied licht beschermde soorten voor als egel en diverse muizensoorten. Deze soorten zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet en staan ruimtelijke ontwikkelingen daarom niet in de weg. Juridisch zwaar beschermde zoogdieren zijn niet te verwachten.

Broedvogels

Alle vogels in Nederland (behalve exoten) zijn beschermd middels de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Voor deze groep kan in de meeste gevallen geen ontheffing worden aangevraagd. In de praktijk betekent dit dat verstoren, verontrusten, doden en dergelijke niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. In de overige periode zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het noodzakelijk met de werkzaamheden te starten ruim buiten het broedseizoen.

Globaal kan worden gezegd dat het broedseizoen voor vogels ligt tussen 15 maart en 15 juli. Formeel is het (bewoonde) nest van een broedvogel beschermd. De broedperiode is dus een indicatie. Ook daarbuiten zijn nesten van broedvogels beschermd.

De geplande beheermaatregelen kunnen een negatief effect op broedvogels hebben. Sinds augustus 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes van de Flora- en faunawet veranderd. Het gaat om ontheffingen voor ruimtelijke ingrepen en om vrijstellingen op grond van gedragscodes. Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in (zie kader).

In het plangebied komen meerdere broedvogels voor. De geplande sloop van de meest oostelijke schuur zal leiden tot het verdwijnen van de bestaande nesten van boerenzwaluw. Omdat de boerenzwaluw is opgenomen in categorie 5 van de Flora- en faunawet, mag de sloop niet leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie. Van broedvogels van categorie 5, zijn de nesten niet het hele jaar door beschermd.

CONCLUSIE

Op basis van de uitkomsten van deze quickscan natuurtoets behoeft bij het oprichten van beide woningen geen aanvullend onderzoek plaats te vinden of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd, mits met de aanbevelingen t.a.v. boerenzwaluw rekening wordt gehouden.

Daarnaast geldt dat altijd buiten het broedseizoen van vogels (15 maart-15 juli) gewerkt dient te worden. Dit is een indicatie; het feitelijke nest is

Het betreft nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Als door de ruimtelijke ingreep nesten van vogels of het bijbehorende essentiële leefgebied aangetast wordt, kan er sinds april 2009 geen ontheffing meer worden aangevraagd (Dienst Regelingen, 2009). Verder is er een aangepaste lijst met vogels waarvan de nesten het hele jaar door zijn beschermd (categorie 1 t/m 4): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Daarnaast is er een lijst van broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvan inventarisatie wel gewenst is (categorie 5): blauwe reiger, **boerenzwaluw**, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Deze inventarisatie is gewenst om te kunnen beoordelen of de geplande maatregelen geen afbreuk doen aan het biotoop, zodanig dat de populatie van de betreffende soorten in gevaar komen. Het leefgebied voor de soort ter plekke van het projectgebied dient in essentie in stand te blijven.

Omdat er in de directe omgeving meerdere agrarische bedrijven met bijbehorende schuren aanwezig zijn, zal de sloop mogelijk niet leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie. Om negatieve effecten uit te sluiten, worden aanbevelingen gedaan ten aanzien van compensatie voor de te slopen broedplaats.

Om vervangende nestgelegenheid aan te bieden, wordt voorgesteld om op daartoe geschikte plaatsen kunstnesten op te hangen ten behoeve van boerenzwaluwen. Potentieel geschikte locaties daartoe zijn onder andere schuren en carports. Deze kunstnesten dienen in het broedseizoen te allen tijde toegankelijk te zijn. Bij schuren zou hiertoe een ruitje verwijderd kunnen worden. Ook kan een schuurdeur in twee delen verzaagd worden, waarbij het bovenste deel open blijft staan. In bijlage 4 staan nog meer tips voor het adequaat plaatsen van kunstnesten. Als bovengenoemd wordt uitgevoerd, is hiermee wettelijk voldaan aan hetgeen in de Flora- en faunawet is vermeld.

Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied. Binnen een straal van drie kilometer komen ook geen Natura2000-gebieden voor zodat werkzaamheden geen invloed hebben op gebieden met een dergelijke status.

Binnen een straal van drie kilometer, komen een drietal EHS-gebieden voor (zie bijlage 5). Het betreft gebieden nabij de Kerkweg, Wadweg en Oudesluis. Vanwege de grote afstand en het type werkzaamheden, hebben werkzaamheden binnen de begrenzing van het plangebied geen invloed op deze EHS-gebieden.

Samenvattend kan worden gesteld dat de geplande werkzaamheden geen toename van verstorende invloeden hebben op Natura2000- of EHS-gebieden, aangezien het plangebied niet binnen de grenzen of invloedssfeer van voornoemde gebieden ligt. Zowel de werkzaamheden als de toekomstige woningen zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan deze gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

4. Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M Thissen (red.), 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Herder, J.E. (red.), 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen, Landschap Noord-Holland, Heiloo en Stichting RAVON, Nijmegen.

Swan, J. en Rabius, A., 2012. Bestemmingsplan Zuid Zijperweg 74-76 Anna Paulowna. 1e Concept: 1 februari 2012. Swan Art & Build, i.s.m. Rabius stedenbouw en ruimtelijke ordening.

Internet

- www.mineli.nl
- www.natuurloket.nl
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.ravon.nl
- www.telmee.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl

Bijlagen

1. Variant 2 m.b.t. nieuwe situatie,
2. Gebiedsimpresie,
3. Toelichting Flora- en faunawet,
4. Tips plaatsing kunstnest en algemene info boerenwaluw,
5. Ligging EHS.

- bestaande woningen
- te realiseren woningen

Bijlage 2. Gebiedsimpressie.

Legenda

1. Voormalige kas en bedrijfsgebouwen;
2. (verruigd) Grasland noordoostzijde bedrijfsgebouwen;
3. Bedrijfswoning en -gebouwen, gefotografeerd vanaf de zuidwestzijde;
4. Perceel aan de zuidwestzijde van huis nummer 75 met coniferen haag;
5. Idem met populierenrij;
6. Retentievijver.

Bijlage 3. Toelichting Flora- en faunawet.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het "nee, tenzij"-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de "AMvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AMvB de gedragscode. De AMvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - *Tabellen*. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - tabel 1	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige beschermde soorten - tabel 2	'Lichte' toetsing	Vrijstelling
Streng beschermde soorten - tabel 3	Uitgebreide toetsing	Uitgebreide toetsing

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
bestendig gebruik;
ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van ELI.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:

dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
bescherming van flora en fauna;
openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van ELI een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.

Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
● Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
● Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
● Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
● Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
● Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
● Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
● Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
● Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
● Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
● Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
● Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
● Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
● Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
● Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
● Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van tabel 2 en tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van ELI: "Buiten aan het werk".

Bijlage 4. Tips plaatsing kunstnest en algemene info boerenzwaluw

Bij voorkeur het kunstnest plaatsen in een permanent geopende schuur of loods, plaatsen waar de boerenzwaluw zich thuis voelt. Als dank voor het gebruik vangt de boerenzwaluw muggen.

Aanwijzingen voor het juist ophangen van een hulpplankje of kunstnest voor de Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*).

Zwaluwen hebben plakkerige klei nodig voor de (af)bouw van hun nest en een liefst ruw aanhechtingspunt voor de bodem ervan, zoals een richel of een spijker. De klei moet dus de juiste samenstelling hebben, anders lukt de bouw niet; modder die te zanderig is plakt niet en de ijverig verzamelde kluitjes prut laten los bij het opdrogen. Juist bij het ontbreken van bovengenoemde voorwaarden kunnen hulpplankjes of kunstnesten die speciaal zijn ontworpen voor de Boerenzwaluw, uitkomst bieden.

De Boerenzwaluw is een graag geziene zomergast in onze Lage Landen. Hij accepteert graag uw hulp maar de Boerenzwaluw is een binnenbroeder, dus een buitenbeentje. Wil het daadwerkelijk tot broeden komen, houd u dan rekening met...

Vanaf begin april een (halve) deur, raampje (of speciaal "vlieggat"*) van stal of schuur openhouden, zodat de Boerenzwaluwen *permanent toegang* hebben tot de nestruiimte! Zorg voor een vrije "aanvliegroute".

De Boerenzwaluw broedt als enige zangvogel liefst binnen en geeft de voorkeur aan relatief kleine, beschutte ruimten*. Het hulpplankje of kunstnest moet op een min of meer "verborgen" plaats worden opgehangen, liefst in het schemerdonker vanwaar de zwaluwen naar het licht van een open deur of open raam kunnen kijken.

Plaats geen kunstnest op een tochtige plek; aan tocht hebben ze een hekel!

Tussen nest en zoldering ongeveer 15cm ruimte houden, anders kunnen de ouders hun jongen niet goed voeren en kunnen de jongen hun vleugelspieren niet oefenen bovenop de nestrant, vlak voordat zij uitvliegen.*

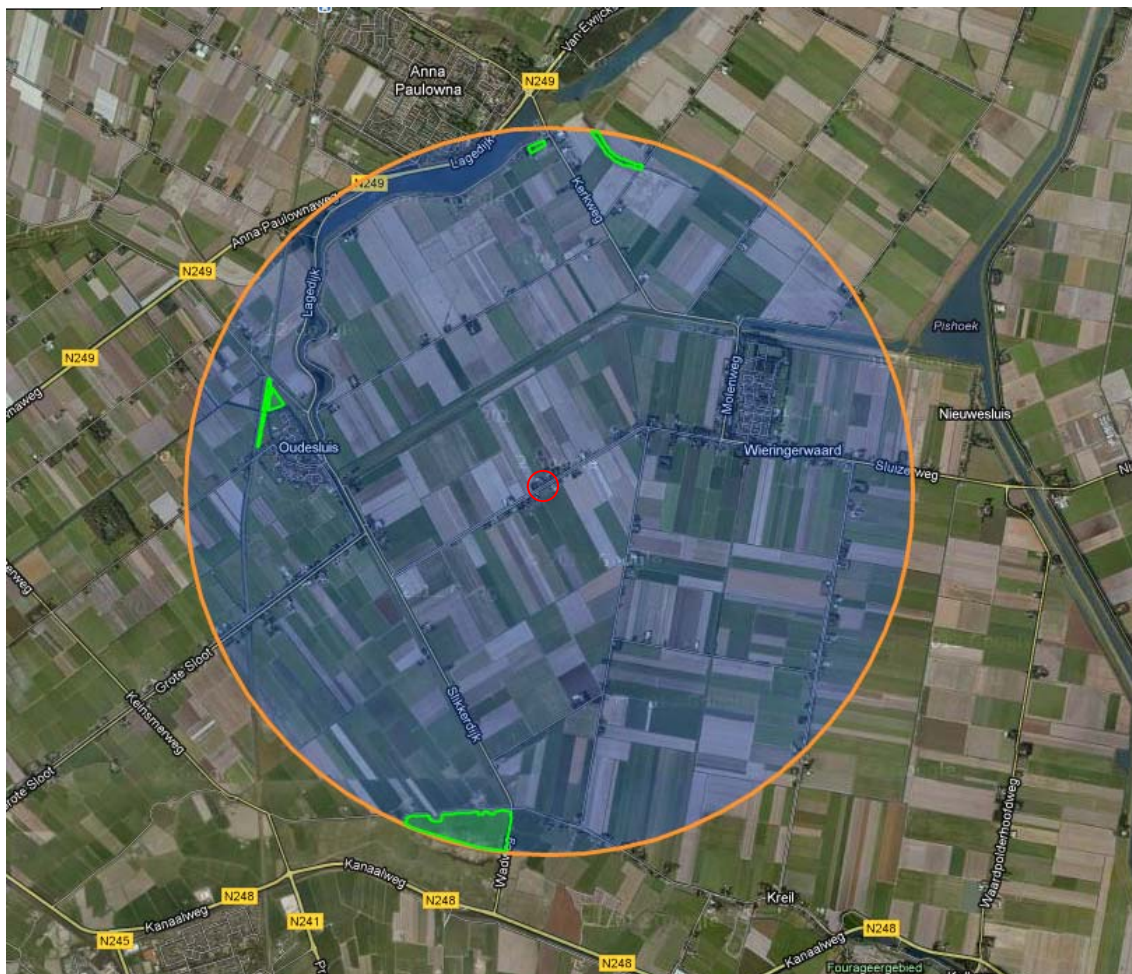
Bied geen nestgelegenheid aan onder een plat, niet geïsoleerd dak; door de enorme hitte die daar vlak onder kan ontstaan door zonnestraling, leggen de jongen het loodje!

Er moeten modderplaatsen* in de onmiddellijke omgeving van de nestruiimte aanwezig zijn, hetzij van nature, hetzij aangelegd. Op die manier verliest de Boerenzwaluw niet de in hun genen opgeslagen "kennis en kunde" voor het bouwen van een nest. Bovendien is het heel erg leuk om te zien hoe een zwaluw dat doet: het verzamelen van modder!

Hang geen lijmstrips tegen vliegen in de nestruiimte; het leed is niet te overzien wanneer hun vleugels er mee in aanraking komen! Bovendien bestaat er geen betere en milieuvriendelijker insectenbestrijder dan de Boerenzwaluw; per seizoen vangt één Boerenzwaluw 500.000 vliegende insecten! Een zwaluwgezin met gemiddeld twee legsels ruimt minstens vijf miljoen insecten op!

Mocht er in de laatste (= 3^e) week dat de kuikens nog in het nest zitten, overlast* worden ondervonden door de uitwerpselen die ze vanaf dat moment zelf "netjes" over de rand laten vallen, leg dan wat kranten op die plek neer – doe deze eventueel in een laag kistje - of strooi wat zand onder het nest. Over fietsen, auto of grasmaaier kan een oud douchegordijn dienst doen of een stuk landbouwplastic.

Door waslijndraad of een touw te spannen tussen gebouwen, bomen of een pergola, liefst in de onmiddellijke omgeving van de nestruiimte, bewijst u niet alleen de jongen en hun ouders een dienst maar u krijgt er zelf heel veel kijkplezier door. De jongen zitten er buiten bereik van katten op de uitkijk, hun ouders kunnen hen vliegensvlug voeren, ze kunnen al wachtend de omgeving goed in zich opnemen en als er onraad dreigt, zitten ze zo in hun veilige nest.

○ Plangebied

Ecologisch Adviesbureau
Schröder

Droppersweg 1

7108 BL Winterswijk-Woold

Tel: 06-10858730 of 0543-564336

E-mail : ecoadvies@planet.nl

Internet:

www.ecologischadviesbureauschroder.nl